

SÁMIID RIEKKASEARVI

Svenska Samernas Riksförbund · SSR

Månadsbrev Guovvamánnu • Guovvamánno • Goevte • Guovvamánnuo • Februari 2016

Svenska Samernas Riksförbund, Formvägen 16, 906 21 UMEÅ, tel. 090-14 11 80, fax 090-12 45 64, e-post info@sapmi.se

Ordförande har ordet

Det har varit en händelserik februari på många sätt, där framförallt domen i jakt- och fiskeprocessen meddelades.

Domen i tingsrätten är ett erkännande av våra rättigheter och jag känner mig trygg inför den fortsatta prövningen.

Den glädje och stolthet som vi alla kände den 3 februari solkades dock av det omgivande samhällets reaktioner i flera fall. Från vår sida kommer vi aktivt att arbeta med att framföra varför processen initierades men också att vi är beredda att ta det ansvar som följer om tingsrättens dom står sig.

En annan fråga som varit högaktuell har varit frågan om hjälm på skoter där SSR arbetar för att få in ett generellt undantag i föreskrifterna.

För mig har februari varit intensiv med många möten med både företrädare för regeringen, myndigheter och framförallt våra medlemmar. Möten som är viktiga på många sätt inte minst för att fånga upp viktiga frågor som SSR bör fokusera på.

Avslutningsvis vill jag lite kort nämna de förestående mötena om renskötselkonventionen där vår förhoppning är att den samiska arbetsgruppens förslag är utgångspunkten för regeringen. Vi kommer säkerligen att återkomma i denna fråga.

Jörgen Jonsson

Jakt- och fiskeprocessen

Den 3 februari meddelade Gällivare tingsrätt dom i det s.k. Girjas-målet. Tingsrätten valde att gå på samebyns förstahandsyrkande och meddelade i domen att samebyn i förhållande till staten har ensamrätt till jakt och fiske på fastigheteten Gällivare krono överloppsmark 2:1. SSR anser att domen är ett stort steg framåt för de samiska rättigheterna, men är medvetna om att processen med all

säkerhet är långt ifrån över. Staten har den 22 februari överklagat domen.

© Lennart Pittja All rights reserved

I samband med domstolens beslut har också debatten kring jakt och fiske pågått såväl i media som sociala forum. SSR:s syn är att det är nödvändigt med ett klarare rättsläge för att minska konflikter i längden. Den rättsliga processen kommer att röra upp känslor, det är vi medvetna om. SSR:s övertygelse är dock att vi så småningom kommer att få förutsättningar för bättre förvaltningslösningar för fjällområdet.

SSR har uppmanat alla i det offentliga rummet att inte ytterligare bidra till att blåsa upp konflikterna, vilket SSR anser att samtliga har ett ansvar för.

Skyddshjälm på skoter

SSR har haft möte med Transportstyrelsen, vilka arbetar med införande av nya föreskrifter. Innan dessa är klara så finns inget generellt undantag inarbetat. Ett sådant undantag kommer eventuellt bli aktuellt 2017. För att lösa problematiken så har samebyn nu möjlighet att söka undantag för sina medlemmar.

För att Transportstyrelsen skall kunna handlägga ärendet måste varje sameby ange skäl för undantag samt erlägga en avgift om 2300 kr. För ytterligare information i ärendet kontakta SSR:s kansli.

Enkät trafik

SSR påminner om att fylla i den enkät som gått ut till samebyarna gällande renar/trafik. Har du frågor om enkäten kontakta Totte på kansliet: totte@sapmi.se

Skog

SSR har under senhösten/vintern fört en dialog med Skogsstyrelsen gällande lägsta ålder för avverkning inom de fyra nordligaste länen. Ärendet har bordlagts två gånger. Den 18 februari fattade Skogsstyrelsen beslut om att inte sänka lägsta åldern för slutavverkning. Som skäl för beslutet var att det inte kan uteslutas att det uppstår negativa effekter för rennäringen som behöver tillgång till äldre skogar.

SSR:s skogsgrupp har träffats i samband med centrala samrådsgruppens möte. Skogsgruppen kommer att träffas mer frekvent under året för att diskutera aktuella frågor. I skogsgruppen sitter följande personer:

Lars-Evert Nutti och Raymond Wasara (Norrbottnen)
Magnus Andersson och Jon-Mikael Labba (Västerbotten)
Anja Fjellgren Walkeapää och Torbjörn Åhren (Jämtland)
Thomas Stenlund och vakant (Skogsbyarna)

Rovdjursgruppen

SSR:s rovdjursgrupp kommer att träffas den 3-4 mars i Umeå för att diskutera aktuella frågeställningar och framtida strategier. Bland annat återfinns diskussioner kring den rättsutredning som pågår på agendan.

Markanvändningsgruppen

SSR:s markanvändningsgrupp kommer att träffas i Umeå den 1-2 mars. På agendan står bland annat diskussioner kring framtida projekt inom mark/klimat.

SSR:s Landsmöte Kiruna

Årets Landsmöte hålls i Kiruna på Scandic Ferrum med ombudsmöte 31 maj och Landsmöte 1 och 2 juni. Kallelse är utskickad och program är på gång. På ombudsdagens kväll 31 maj kommer Landsmötet att göra en utflykt till Nikkaluokta Sarri.

Val under Landsmötet 2016

De val som ska göras till styrelsen är:

Norrbottnen södra

Ordinarie, nuvarande Olof Thomas Utsi
Suppleant, nuvarande Samuel Walkeapää

Skogssamebyarna

Ordinarie, nuvarande Lennart Stenberg
Suppleant, nuvarande Lars Thomas Persson

Jämtland

Ordinarie, nuvarande Lena Kroik
Suppleant, nuvarande Rickard Åström

I valberedningen sitter för Norrbotten södra Brita-Stina Sjaggo, för skogssamebyarna Carl-Gustav Johansson och för Jämtland Mattias Kristoffersson. Ta gärna kontakt med dem.

Regionalt möte i Östersund 9/3

De regionala mötena som var planerade i Östersund 22 februari och i Lycksele 23 februari blev inställda pga. sjukdom, renflytt mm. Nytt datum för Jämtland är 9 mars. Nytt datum för Västerbotten meddelas senare.

Rättelse

I föregående månadsbrev var det fel kontaktuppgifter till Lena Kroik. Rätt mailadress skall vara lena.kroik@hotmail.se och telefonnummer 070-201 64 65.

Äldregruppen i Umeå

Äldregruppen i Umeå träffas varje onsdag på Tråhoppie för att umgås. Den 17 februari besökte gruppen SSR:s kansli på Ersboda för att få information om SSR:s verksamhet. Gruppen startades av Monica Harr-Sandström, nu leds gruppen av Camilla Törnroos.

På bilden syns uppifrån och ner:

Valter Jonsson, Barbro Ryder, Åke Brånemyr, Ella-Stina Marklund, Alma Sjöström, Åsa Zachrisson, Bibbi Sjöström, Aina Nilsson, Kjell Löfgren och Camilla Törnroos som ansvarar för äldregruppen.

Jokkmokks sameförening

Sylvia Blind är ordförande i Jokkmokks sameförening samt suppleant i SSR:s styrelse. Sameföreningen har ca hundra medlemmar i olika åldrar.

Jokkmokks sameförening har en råd återkommande aktiviteter varje år. Sameföreningen ansvarar för den populära samedansen under Jokkmokks marknad. I år uppträdde det samiska dansbandet Felgen orkester från Karasjok.

– Taket på Folkets Hus nästan lyfte när dom spelade, det var ett kanonbra arrangemang och jag är supernöjd över kvällen, säger Sylvia Blind. Dessutom brukar sameföreningen fira den samiska nationaldagen. Under marknaden samarbetade sameföreningen med Jokkmokks sameskolas föräldraförening samt Jokkmokks ridklubb eftersom ridklubben har många samiska ungdomar som medlemmar.

– Ibland samarbetar vi med Vaisa sameförening under marknaden, säger Sylvia Blind.

Sameföreningen brukar också ordna en medlemsresa, i februari planerar dom att genomföra en dagstur för att besöka Ishotellet samt Nutti Sami Siida i Jukkasjärvi.

– Vi bjuder även de äldre samerna i Jokkmokk på samisk traditionell mat. Anhöriga eller färdtjänsten hämtar upp de äldre och kör dom till Kaitumgården där de serveras samisk kost. Vi har även börjat med lek- och sångstunder för samiska barn som vi har en gång per vecka på Åjtte. Elli-Kari Pavvall är ledare.

Sameföreningens utmaningar är att öka antalet medlemmar, speciellt ungdomar. Idag är det inga män som sitter i styrelsen, enbart kvinnor.

– Det vore kul om vi fick in någon man i styrelsen, säger Sylvia. Men männen sitter oftast i samebyarnas styrelser, så dom kanske inte har tid att sitta i sameföreningens styrelse.

Varför är Jokkmokks sameförening medlem i SSR?

– Vi får reda vad som händer i Sápmi och samtidigt kan vi påverka vilka frågor SSR ska driva, avslutar Sylvia Blind.

Nyutkommen bok

Årddå: vid trädgränsen

Författare: Harriet Nordlund.

Bokförlag: DAT. www.dat.net

Boken handlar om den lulesamiska flickan Ibbá, 5 år som bor med sin familj vid trädgränsen, årdda. Ibbás syster har börjat skolan och bor på internat och snart är det Ibbás tur att börja skolan. Genom vrede, smärta och uppror lär hon sig hur det är vara same i det svenska samhället.

Harriet Nordlund berättar i korta kapitel om hur det var att växa upp en småbrukarfamilj i slutet av 1950-talet. Boken är en kärleksförklaring till det samiska levnadssättet och närheten till djuren och naturen.

Boken är skriven på svenska, 152 s. Pris: 205 kr. Beställs via dat@dat.net.

Teater under Landsmötet: Håll Elden Levande/Doala Dolat Heakkas

Onsdag den 1 juni kl. 18.00 på Giron Sámi Teáhter, Thulegatan 24B i Kiruna

Håll Elden Levande/Doala Dolat Heakkas är en nyskriven dramatisering med musik och jojk som baseras på Ailo Gaups liv; författaren, teaterpionjären, den kulturella medlaren och den respekterade shamanen. Dramatiseringen bygger på de faktaböcker och otaliga lyriska verk och som Ailo Gaup skrivit. Där kommer hans shamanska ådra starkt fram, sirligt väver han fram en värld, där livet och det sårbara gestaltas gentemot människans hunger och rovdrift.

Innan föreställningen inbjuds till samtal ”Korsbefruktande samtal mellan vetenskap och scenkonst” på temat samisk livsåskådning, livsförhållanden och maktförhållanden under ledning av Åsa Virdi Kråik.

Onsdag den 1 juni kl. 15.30 på Giron Sámi Teáhter, Thulegatan 24B, Kiruna.

Förköpspris: Föreställning inkl. samtal: 130kr/50kr för ungdom (upp till 20år), Markera förköp vid anmälan till Landsmötet. Biljetter vid dörren i mån av plats: Föreställningen 180 kr/100 kr för ungdom (upp till 20 år). Samtal 60 kr.

Utflykt till Nikkaluokta under Landsmötet

Tisdag 31 maj kl. 17.00

Bussresa 7 mil enkel väg till Nikkaluokta Sarri, det samiska turistanläggning, där familjen Sarri tar emot och berättar om verksamheten. Laevas och Girjas samebyar finns med som värdar för resan. Vi äter middag i Nikkaluokta. Obligatorisk anmälan.

Kalendarium

1 mars	Möte Trafikverket, Östersund
3 mars	Möte Trafikverket, Gällivare
3 mars	Styrelsemöte CESAM
1-2 mars	Markanvändningsgruppen möte, Umeå
3-4 mars	Rovdjursgruppen möte, Umeå
8 mars	Seminarium Samiska veckan om Girjasmålet
9 mars	Regionalt möte, Östersund
14 mars	Möte nationella skogsprogrammet

Grupp försäkring för medlemmar

Vi vill påminna om att SSR för 5 år sedan förhandlade fram en försäkring till våra medlemmar. Där finns t ex ersättarförsäkring med som varit borta många år. Läs mer på SSR:s hemsida www.sapmi.se, klicka på Medlemmar så hittar du information.

Telefonnummer

Jenny Wik Karlsson	090-14 11 83	072-202 12 00
Fredrik Juuso	090-14 11 84	070-229 76 28
Ellacarin Blind	090-14 11 82	070-362 04 78
Britt-Marie Barruk	090-14 11 81	070-646 07 65
Hans Liebetrau	090-14 11 85	070-736 14 19
Totte Nordahl	090-14 11 86	076-126 42 42
Anna-Marja Kaddik		070-367 66 56
Jörgen Jonsson (ordförande)		070-570 55 56

Besök gärna vår hemsida www.sapmi.se för mer information.

Gilla oss på Facebook facebook.sapmi.se

Telefontider på kansliet

Ni kan ringa tidigare men då får ni ringa på direktnumren.

09.00 – 10.30 och 15.00 – 16.00

Detta är tiden för växel, övrig tid går det bra att ringa på direktnummer om ni söker någon särskild, telefonnummer finns på www.sapmi.se under kontakter.